

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ
ЩЕЦИНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ, ПОЛЬЩА
УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ, М. ПЛОВДІВ, БОЛГАРІЯ
ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МОЛДОВИ, М. КИШИНЕУ, МОЛДОВА
ФОРВІС МАЗАР, МІЖНАРОДНА МЕРЕЖА ПРОФЕСІЙНИХ ПОСЛУГ,
ФРАНЦІЯ
ІНСТИТУТ АГРАРНОГО РОЗВИТКУ В КРАЇНАХ З ПЕРЕХІДНОЮ
ЕКОНОМІКОЮ, М. ГАЛЛЕ, НІМЕЧЧИНА

НАПРЯМКИ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ТА ВІДНОВЛЕННЯМ ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Матеріали
XXII Міжнародної науково-практичної конференції

22 квітня 2026 р.

Тези доповідей

Київ НУХТ 2026

<i>Скопенко Н.С.</i> Ризик-менеджмент як інструмент забезпечення відновлення та стійкого розвитку підприємств	90
<i>Слободян Н.Я.</i> Роль штучного інтелекту у формуванні конкурентної стратегії бізнесу.....	92
<i>Спаський І.Д., Мартиросян І.А.</i> Використання «петлі Бойда» у практиці прийняття підприємницьких рішень: активізація рефлекторного кільця нервової системи людини на основі нейрофідбеку.....	93
<i>Стадник В.С., Федулова І.В.</i> Порогові ефекти зовнішньоекономічної діяльності як детермінанти результативності підприємств	96
<i>Стахурська С.А.</i> Галузева специфіка проєктної діяльності підприємств харчової промисловості в сучасних умовах	97
<i>Страшинська Л.В.</i> Врахування споживчих пріоритетів на ринку м'ясних напівфабрикатів виробничими і торговельними підприємствами.....	99
<i>Тимошенко Б.О., Репіч Т.А.</i> Кризові фактори та ризики розвитку світових контейнерних перевезень у 2020-2025 роках.....	101
<i>Ткачук С.В.</i> Креативні прийоми та психологічні технології в маркетингових комунікаціях як інструмент підвищення впізнаваності брендів	104
<i>Тур О.В., Тур О.В.</i> Роль контролінгу в управлінні підприємствами харчової промисловості.....	106
<i>Турчина М.П.</i> Ризики та переваги використання штучного інтелекту в управлінні підприємством	108
<i>Тюха І.В.</i> Управління експортними проєктами підприємств харчової промисловості з використанням підходів дизайн-мислення	110
<i>Харін О.С.</i> Особливості логістики національної олійно-жирової промисловості... ..	112
<i>Хацєр М.В.</i> Антикризове управління та економічна безпека в умовах воєнної і постіндустріальної трансформації виробників харчової продукції в Україні	114
<i>Хронов'ят О.В., Тадеоцук О.В.</i> Управління соціальною відповідальністю організації	116
<i>Чеснік Н.М.</i> Інтеграція концепції ощадливого виробництва та сталого розвитку в систему операційного менеджменту підприємств харчової галузі.....	117
<i>Шевченко А.А., Петренко О.П.</i> Механізми цифрового супроводу екологічно орієнтованої диверсифікації переробних підприємств АПК.....	119
<i>Шульган О.Л.</i> Авторський підхід до управління ризиками.....	122
<i>Якимчук Т.В.</i> Поняття «екосистема» та його інтерпретація в економічному та управлінському контексті.....	123
<i>Arych M.</i> Entrepreneurship in Ukraine: current state and development prospects.....	125
<i>Baran M.</i> Relationships between the EU agricultural policy and farm financing: the role of cooperative banks in Poland	127
<i>Berher A.</i> Marketing future foods 2025: bold innovation, healthy eating, sustainable lifestyle.....	129

ПОНЯТТЯ «ЕКОСИСТЕМА» ТА ЙОГО ІНТЕРПРЕТАЦІЯ В ЕКОНОМІЧНОМУ ТА УПРАВЛІНСЬКОМУ КОНТЕКСТІ

Т.В. Якимчук, канд. екон. наук

Національний університет харчових технологій

За останні десятиліття значно зросла кількість публікацій, у яких використовується поняття «екосистема», в тому числі і у сфері економічних наук та управління, зокрема в прийнятті рішень [2]. Попри зростання уваги до поняття «екосистема» в навчально-науковій літературі, відсутнє єдине його трактування: вчені визначають екосистему залежно від предмету своїх наукових інтересів. Тому, виникає потреба в додаткових дослідженнях та уточненні сутності екосистеми в економічному та управлінському контексті задля обґрунтованого його використання.

Вперше поняття «екосистема» у 1935 році ввів британський вчений Артур Тенслі (1871-1955), під яким він розумів цілісну систему взаємодії живих

організмів між собою та з навколишнім середовищем. З плином часу термін зазнав трансформації і вийшов за межі біології та екології, набувши міждисциплінарного значення. Вважається, що в бізнес-літературі цей термін першим використав Дж. Мур, який проводив порівняння бізнес- та біологічного середовища. Основними характеристиками екосистеми є цілісність, саморегуляція, адаптивність і динамічна рівновага.

У той же час з ХХ ст. розвивається теорія організацій і економічні системи розглядаються як відкриті, взаємопов'язані та такі, що еволюціонують під впливом зовнішнього та внутрішнього середовища. Термін «екосистема» активно використовується у економіці та менеджменті, що пов'язано зі складністю організацій і посиленням взаємозв'язку між ними, необхідністю пошуку нових підходів до їх управління. Екосистема організації взаємодіє з організаційним середовищем, яке може впливати на неї та зазнавати її впливу, що підтверджує взаємозалежність учасників.

Вирішальне значення у розвитку екосистем відіграють технології та інноваційні бізнес-моделі. Це поняття набуло особливого значення в умовах цифрової трансформації економіки, коли посилюється роль мережевих взаємодій і платформних рішень. Відповідно, екосистему трактують як мережу незалежних, але взаємопов'язаних учасників, яких об'єднує спільна платформа та процес спільного створення цінності для споживача.

В управлінському контексті поняття «екосистем» використовується для опису моделей організації бізнесу, які побудовані на мережевій взаємодії та партнерстві задля забезпечення гнучкості й адаптивності в умовах невизначеності та динамічності зовнішнього середовища. Це дозволяє розглядати організацію як частину системи, в якій кожний учасник відіграє свою роль і сприяє створенню цінності.

Проте дискусійними залишаються питання, пов'язані з визначенням меж екосистеми, ідентифікації її ключових учасників, механізмів координації та розподілу створеної цінності, забезпечення балансу між конкуренцією та співпрацею.

Підсумовуючи, варто зазначити, що поняття «екосистема» попри свою неоднозначність використовується в роботах, автори яких намагаються проаналізувати взаємозв'язок організації з іншими учасниками зовнішнього середовища та описати складні соціально-економічні процеси. Відповідно, в сучасних дослідженнях все більшого значення набуває інтеграція знань та урахування сталого розвитку суб'єктів господарювання.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Кифяк В.І. Сутність «екосистеми» як міждисциплінарної наукової категорії. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2025. № 3 (43). С. 43-55.

2. Шатіло О.В. Еволюція поняття «екосистема» та підходи до його трактування. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2025. Випуск 55. С. 31-37.